

Konjunkturbarometern Augusti 2017

Konjunkturinstitutet är en statlig myndighet under Finansdepartementet. Vi gör prognoser som används som beslutsunderlag för den ekonomiska politiken i Sverige. Vi analyserar också den ekonomiska utvecklingen samt bedriver tillämpad forskning inom nationalekonomi.

I **Konjunkturbarometern** publicerar vi varje månad statistik över företagens och hushållens syn på den ekonomiska utvecklingen. Undersökningar liknande Konjunkturbarometern görs i alla EU-länder.

Rapporten **Konjunkturläget** är främst en prognos för svensk och internationell ekonomi, men innehåller också djupare analyser av aktuella makroekonomiska frågor. Konjunkturläget publiceras fyra gånger per år. **The Swedish Economy** är den engelska översättningen av delar av rapporten.

I **Lönebildningsrapporten** analyserar vi varje år de samhällsekonomiska förutsättningarna för lönebildningen.

Den årliga rapporten **Miljö, ekonomi och politik** är en översyn och analys av miljöpolitiken ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Vi publicerar också resultat av utredningar, uppdrag och forskning i serierna **Specialstudier, Working paper, PM** och som remissvar.

Du kan ladda ner samtliga rapporter från vår webbplats, www.konj.se. Statistik och data hittar du på www.konj.se/statistik.

Innehåll

Sammanfattning.....	5
Företag	7
Totala näringslivet	7
Tillverkningsindustri.....	7
Bygg- och anläggningsverksamhet.....	8
Detaljhandel.....	9
Privata tjänstenärings.....	10
Hushåll	12

Sammanfattning

Barometerindikatorn föll från 112,3 i juli till 110,7 i augusti. Värdet överstiger dock fortsatt 110, vilket indikerar ett betydligt ljusare stämningläge än normalt i svensk ekonomi. Den främsta orsaken till nedgången i barometerindikatorn är tillverkningsindustrin vars konfidensindikator föll något mellan juli och augusti. Det är trots fallet femte månaden i rad som tillverkningsindustrin ligger högst av de ingående sektorerna i företagsbarometern och bilden är även fortsatt att det är ett ovanligt starkt läge i tillverkningsindustrin. Detaljhandeln bidrar också något till nedgången i barometerindikatorn liksom hushållen vars optimism har dämpats till en historiskt genomsnittlig nivå.

Konfidensindikatorn för tillverkningsindustri föll 3,0 enheter, men landar trots det på en fortsatt mycket hög nivå. Nedgången förklaras av små förändringar i samtliga tre ingående frågor. Industrin redovisar dock god ordertillväxt och har en fortsatt mycket positiv syn på orderstockarnas storlek. Produktionsplanerna på tre månaders sikt är förhållandevis optimistiska och anställningsplanerna visar på betydligt starkare sysselsättningsutveckling än normalt framöver.

Konfidensindikatorn för bygg- och anläggningsverksamhet steg 4,0 enheter, till det högsta värdet sedan december 2007. Uppgången förklaras främst av ytterligare förbättrade omdömen om orderstockarnas storlek i nuläget.

Detaljhandelns konfidensindikator föll 2,5 enheter men ligger fortsatt över det historiska genomsnittet. Nedgången förklaras av ett ökat missnöje med varulagren samt något nedjusterade förväntningar på försäljningsutvecklingen.

Tjänsteindikatorn visar på ett fortsatt starkt läge i den privata tjänstesektorn. Företagen är fortsatt förhållandevis nöjda med uppdragsvolymen och förväntningarna på efterfrågeutvecklingen är oförändrat mer optimistiska än normalt.

Tabell 1 Indikatorer i Konjunkturbarometern

Index medelvärde=100

	jun 2017	jul 2017	aug 2017	Förän- dring	Läget
Barometerindikatorn	112,1	112,3	110,7	-1,6	++
Konfidensindikatorer					
Tillverkningsindustri	119,8	120,1	117,1	-3,0	++
Bygg- och anläggningsverksamhet	111,9	111,1	115,1	4,0	++
Detaljhandel	107,7	105,9	103,4	-2,5	+
Privata tjänstenäringar	104,8	105,4	105,6	0,2	+
Hushåll	102,6	102,2	100,3	-1,9	=

Begrepp och metod

Barometerindikatorn

har som syfte att mäta det aktuella stämningläget i den svenska ekonomin genom att använda informationen från både företags- och hushållsbarometern. Barometerindikatorn samvarierar med förändringen av BNP. Den har standardiserats till medelvärde 100 och standardavvikelse 10. Standardiseringen av Barometerindikatorn innebär att den inte kan beräknas som ett vägt medelvärde av de ingående sektorernas konfidens indikatorer.

Konfidensindikatorer

används för att sammanfatta situationen och förväntningarna i en viss bransch eller sektor. De är standardiserade till medelvärde 100 och standardavvikelse 10.

Nettotal

är skillnaden mellan andelen respondenter som svarat till exempel ökat respektive minskat eller bättre respektive sämre på en fråga.

Säsongsrensning

av en tidsserie innebär att avlägsna variationer som beror på säsong. Indikatorerna revideras något varje månad när de ingående netttotalen säsongsrensas.

Trend

Ibland redovisas en trend, där tillfälliga effekter (brus) har avlägsnats.

Läget

++ mycket starkare än normalt
+ starkare än normalt
= ungefär som normalt
- svagare än normalt
-- mycket svagare än normalt

Läs mer om begrepp och metoder i metodboken för Konjunkturbarometern: www.konj.se/metodbok-barometer

Barometerindikatorn

Index, medelvärde=100

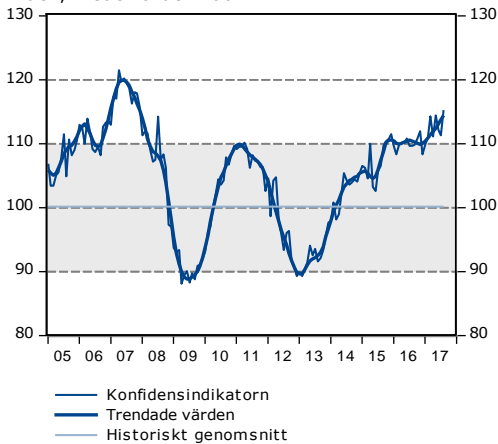
Tillverkningsindustri

Konfidensindikatorn, säsongrensade värden.
Index, medelvärde=100

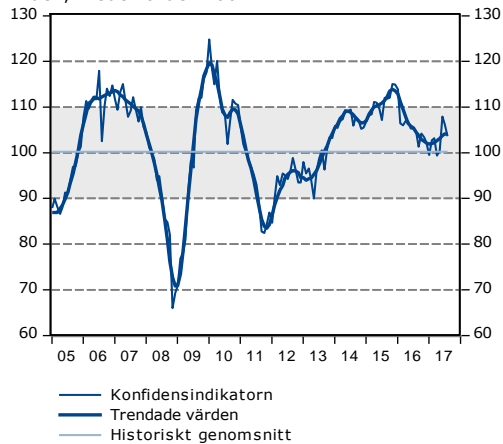
Bygg- och anläggningsverksamhet

Konfidensindikatorn, säsongrensade värden.
Index, medelvärde=100

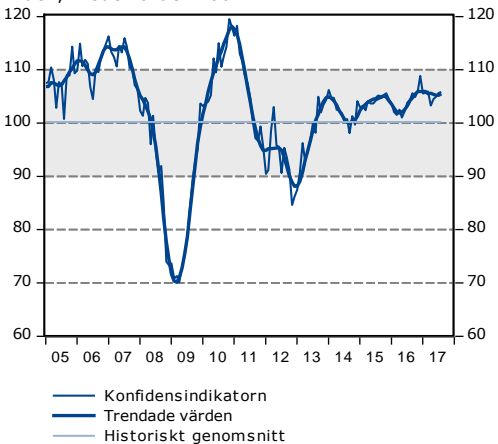
Detaljhandel

Konfidensindikatorn, säsongrensade värden.
Index, medelvärde=100

Privata tjänstenärings

Konfidensindikatorn, säsongrensade värden.
Index, medelvärde=100

Hushåll

Konfidensindikatorn, säsongrensade värden.
Index, medelvärde=100

Företag

Totala näringslivet

OFÖRÄNDRAT STARKT OM EFTERFRÅGELÄGET

Konfidensindikatorn för näringslivet, som sammanfattar läget i de fyra huvudsektorerna i företagsbarometern, föll från 110,7 i juli till 109,2 i augusti. Indikatorn dras ner av handel och tillverkningsindustri.

Företagens samlade bedömning av rådande efterfrågeläge fortsätter att vara betydligt ljusare än normalt. Starkast omdömen kommer från tillverkningsindustri, bygg- och anläggningsverksamhet samt den privata tjänstesektorn medan handeln är något mer dämpade om nuläget.

Antalet anställda uppges ha ökat i förhållandevis stor omfattning de senaste tre månaderna och anställningsplanerna visar på en fortsatt mycket stark sysselsättningsutveckling även de kommande tre månaderna.

Tabell 2 Totala näringslivet

Indikator och säsongsrensade netttotal

	Medel	maj 2017	jun 2017	jul 2017	aug 2017
Konfidensindikator	100	107,8	110,6	110,7	109,2
Efterfrågeläge, nulägesomdöme	-18	-1	1	4	4
Antal anställda, utfall	-4	12	14	19	14
Antal anställda, förväntningar	-3	18	18	22	20

Tillverkningsindustri

HISTORISKT NÖJDA FÖRETAG NYANSTÄLLER I HÖG TAKT

Utfall och nuläge: Industriföretagen rapporterar om oförändrat god ordertillväxt från såväl hemma- som exportmarknaden och är fortsatt historiskt positiva om orderstockarnas storlek i nuläget. Mest nöjda med orderläget är motorfordonsindustri, maskinindustri, järn- och stålverk samt massa- och pappersindustri.

Produktionsvolymen uppges ha ökat i fortsatt större omfattning än normalt de senaste månaderna och omdömena om färdigvarulagens storlek är oförändrat positiva.

Industrin har sedan slutet av förra året trendmässigt rapporterat om en allt starkare sysselsättningsutveckling och även i augusti rapporterar företagen om en betydligt starkare sysselsättningsutveckling än normalt.

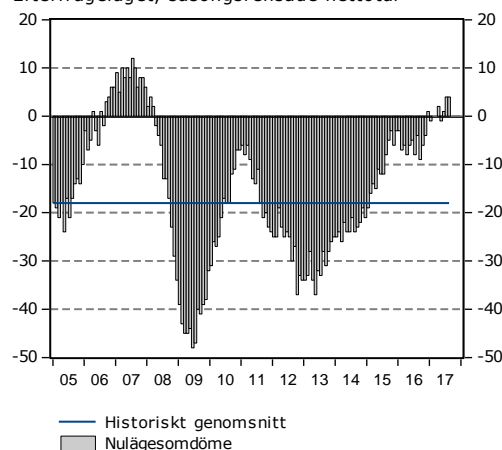
Totala näringslivet

Konfidensindikatorn, säsongsrensade värden. Index, medelvärde=100

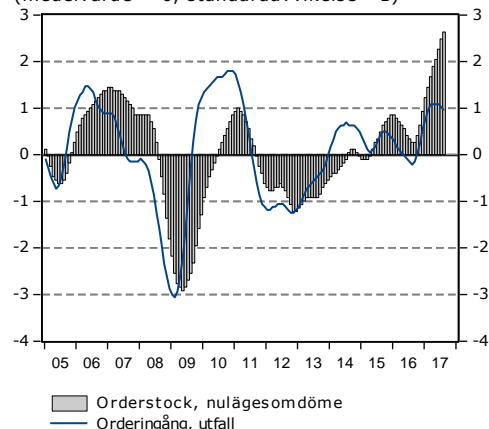
Totala näringslivet

Efterfrågeläget, säsongsrensade netttotal

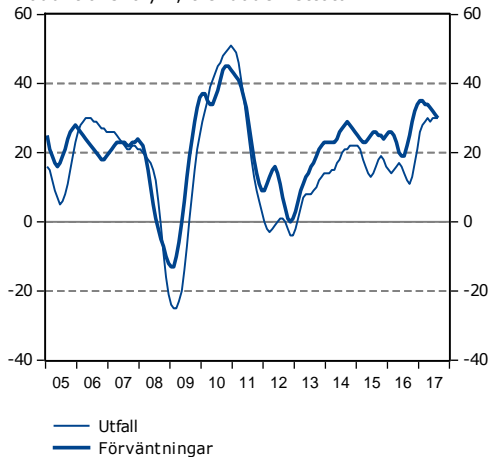
Tillverkningsindustri

Orderingång de senaste månaderna och omdömen om orderstockarna i nuläget, trendade netttotal (medelvärde = 0, standardavvikelse = 1)

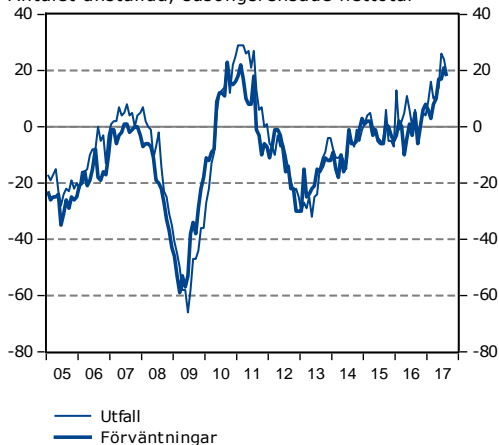

Tillverkningsindustri

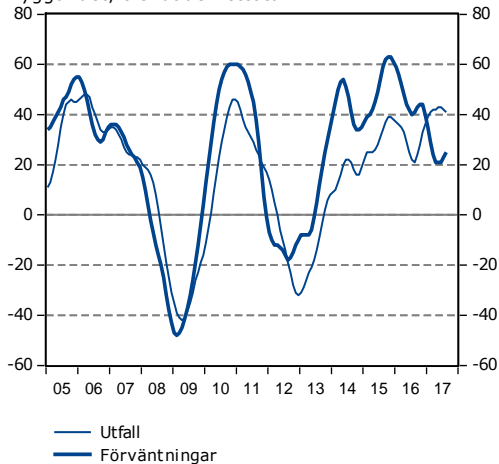
Produktionsvolym, trendade netttotal

Tillverkningsindustri

Antalet anställda, säsongrensade netttotal

Bygg- och anläggningsverksamhet

Byggandet, trendade netttotal

Förväntningar och planer: Industriföretagens produktionsplaner har justerats ner något de senaste månaderna, men pekar alltså på en starkare produktionsstillväxt än normalt de närmaste månaderna.

Anställningsplanerna, som trendmässigt blivit alltmer optimistiska det senaste året, visar på en betydligt starkare sysselsättningsutveckling än normalt för sjätte månaden i rad. Mest optimistiska anställningsplaner redovisar motorfordons-, maskin-, metallvaru- samt textilindustrin.

En majoritet av industrins delbranscher aviserar höjda försäljningspriser på både hemma- och exportmarknaden de närmaste tre månaderna.

Tabell 3 Tillverkningsindustri

Säsongrensade netttotal

	Medel	maj 2017	jun 2017	jul 2017	aug 2017
Utfall och nuläge					
Produktionsvolym	15	29	29	32	29
Orderingång hemmamarknad	6	23	20	26	21
Orderingång exportmarknad	12	28	41	23	21
Orderstock (nulägesomdöme)	-18	6	13	20	17
Exportorderstock (nulägesomdöme)	-11	0	20	23	14
Färdigvarulager (nulägesomdöme)	14	1	-2	-2	2
Antal anställda	-9	14	26	24	19
Förväntningar och planer					
Produktionsvolym	21	35	34	29	28
Försäljningspriser hemmamarknad	8	18	15	14	14
Försäljningspriser exportmarknad	1	17	16	11	11
Antal anställda	-12	17	17	21	18

Bygg- och anläggningsverksamhet**MYCKET STARKT ORDERLÄGE FÖR HUSBYGGARNA**

Utfall och nuläge: Företagen rapporterar om fortsatt mycket stark byggtillväxt. Även orderstockarna uppges ha vuxit i betydligt större omfattning än normalt och omdömena om orderstockarnas storlek är fortsatt mycket positiva. Mest positiva är husbyggarna.

Byggföretagen rapporterar om förhållandevis stark sysselsättningstillväxt de senaste tre månaderna. Men trots omfattande nyanställningar anser fortfarande en betydligt högre andel företag än normalt att arbetskraftsbrist är det främsta bygghindret. Dock minskade den andelen i augusti.

Anbudspriserna uppges sammantaget ha ökat de senaste tre månaderna. Prishöjningarna är dock endast hänförliga till husbyggande.

Förväntningar och planer: Företagen är mer optimistiska än normalt om byggandet de närmaste månaderna, även om förväntningarna trendmässigt justerats ner sedan slutet av förra året. Förväntningarna på orderstockarna ligger dock stabilt på en hög nivå och indikerar en mycket stark ordertillväxt framöver.

Byggföretagens anställningsplaner pekar sammantaget på en mycket stark sysselsättningsutveckling de närmaste månaderna. Det är framför allt husbyggarna som planerar att nyanställa i stor omfattning medan anläggningsföretagen väntar sig en mer försiktig sysselsättningsstillväxt.

Andelen byggföretag som aviserar prishöjningar framöver är förhållandevis hög.

Tabell 4 Bygg- och anläggningsverksamhet

Säsongrensade nettotal

	Medel	maj 2017	jun 2017	jul 2017	aug 2017
Utfall och nuläge					
Byggandet, utfall	7	50	44	37	39
Anbudspriser, utfall	-6	21	22	22	16
Orderstock, utfall	4	50	38	29	41
Orderstock, nulägesomdöme	-27	31	20	9	28
Antal anställda, utfall	-3	19	26	19	19
Förväntningar och planer					
Byggandet, förväntningar	13	22	20	28	26
Anbudspriser, förväntningar	0	29	24	27	31
Orderstock, förväntningar	10	44	45	58	55
Antal anställda, förväntningar	3	31	28	34	39

Detaljhandel

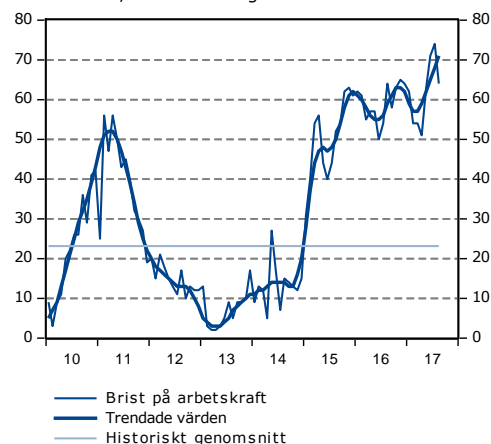
OPTIMISTISKA ANSTÄLLNINGSPLANER I HANDEL MED MOTORFORDON

Utfall och nuläge: Detaljhandeln rapporterar om en ungefär normal försäljningsutveckling för andra månaden i rad, en förbättring i jämförelse med den något svagare utveckling än normalt som redovisats tidigare under året.

Även den samlade bilden av nuvarande försäljningssituation har förbättrats något de senaste månaderna. Dock skiljer det sig åt mellan de olika delarna av detaljhandeln. Företagen inom handel med motorfordon är, liksom de senaste två åren, betydligt mer nöjda än normalt med försäljningssituationen. Sällanköpsvaruhandeln fortsätter däremot att redovisa något negativa

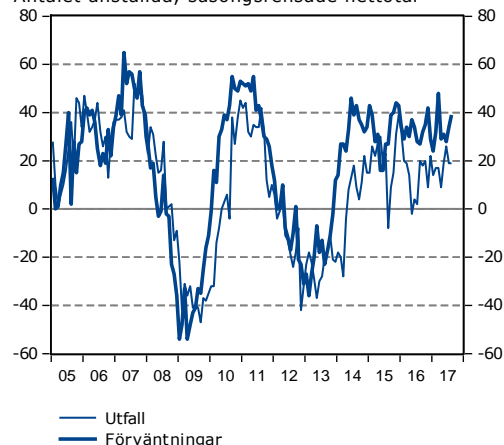
Bygg- och anläggningsverksamhet

Fremsta hinder för ökat byggande: brist på arbetskraft, andel företag

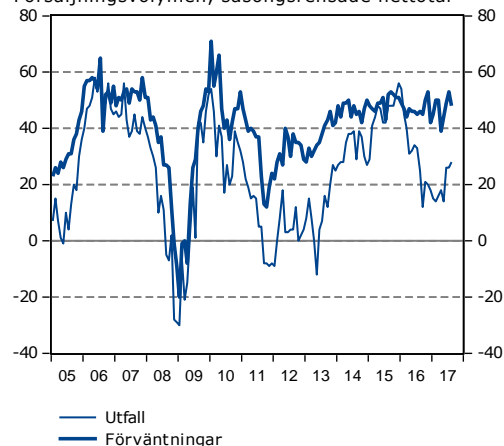
Bygg- och anläggningsverksamhet

Antalet anställda, säsongrensade nettotal

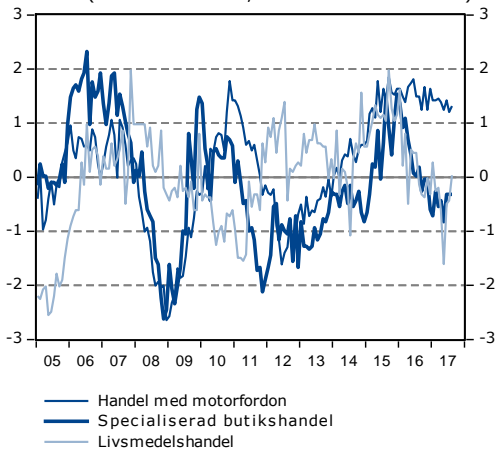
Detaljhandel

Försäljningsvolymen, säsongrensade nettotal

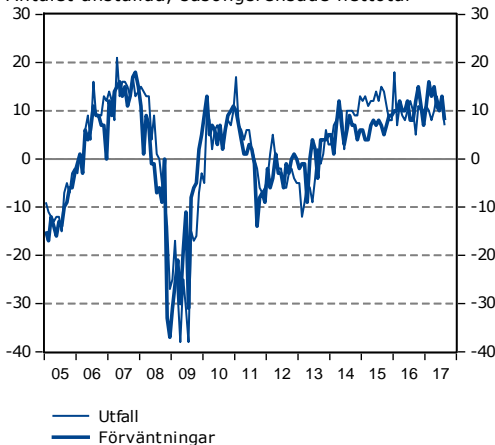
Detaljhandel

Försäljningssituation i nuläget, standardiserade netttotal (medelvärde = 0, standardavvikelse = 1)

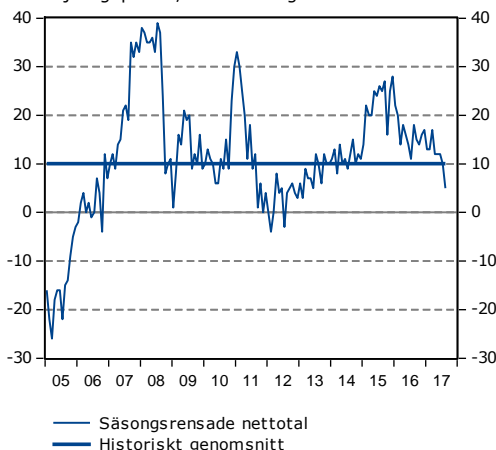
Detaljhandel

Antalet anställda, säsongrensade netttotal

Detaljhandel

Försäljningspriser, förväntningar

omdömen, medan livsmedelshandlarnas samlade bedömning, som tidigare varit förhållandevis svag, visar på en ungefär normal försäljningssituation.

Detaljhandelns samlade omdöme om varulagren försämrades något i augusti, främst på grund av ett ökat missnöje med för stora lager i sällanköpsvaruhandeln.

Antalet anställda uppges sammantaget ha ökat i något större omfattning än normalt i detaljhandeln de senaste tre månaderna. Handel med motorfordon rapporterar om den starkaste utvecklingen.

Förväntningar och planer: Företagens förväntningar visar på en förhållandevis god försäljningstillväxt i detaljhandeln de närmaste månaderna. Undantaget är handel med motorfordon vars förväntningar blivit mindre optimistiska de senaste månaderna.

Anställningsplanerna är sammantaget något mer optimistiska än normalt. Här är handel med motorfordon den mest optimistiska branschen, medan livsmedels- och sällanköpsvaruhandel redovisar mer försiktiga anställningsplaner.

Detaljhandeln förväntar sig sammantaget något höjda försäljningspriser de närmaste månaderna, men andelen företag som aviserar höjda försäljningspriser har sjunkit de senaste månaderna.

Tabell 5 Detaljhandel

Säsongrensade netttotal

	Medel	maj 2017	jun 2017	jul 2017	aug 2017
Utfall och nuläge					
Försäljningsvolym, utfall	27	14	26	26	28
Försäljningssituation, nulägesomdöme	3	-8	4	6	6
Varulager, nulägesomdöme	26	23	16	22	25
Antal anställda, utfall	3	13	11	11	7
Förväntningar och planer					
Försäljningsvolym, förväntningar	40	44	49	53	48
Försäljningspriser, förväntningar	10	12	12	10	5
Inköp av varor, förväntningar	17	26	30	34	29
Antal anställda, förväntningar	2	11	10	13	8
Försäljningssituation om 6 mån	44	45	50	53	46

Privata tjänstenärings

POSITIV SYN PÅ UPPDRAGSVOLYMERNA

Utfall och nuläge: Tjänsteföretagen rapporterar om en utveckling av den egna verksamheten som ligger i linje med det historiska genomsnittet. Däremot anger en större andel företag än normalt

att efterfrågan ökat de senaste månaderna. De är dessutom jämförelsevis nöjda med uppdragsvolymens storlek. Mest nöjda är arkitekter samt fastighetsmäklare- och förvaltare. Antalet anställda uppges sammantaget ha ökat de senaste månaderna och försäljningspriserna har kunnat höjas i normal utsträckning.

Förväntningar och planer: Tjänsteföretagens förväntningar på efterfrågeutvecklingen de närmaste månaderna är optimistiska.

Även anställningsplanerna är mycket optimistiska och fortsätter peka på en jämförelsevis stark sysselsättningsutveckling de närmaste månaderna. Ungefär lika många företag som normalt förväntar sig att höja försäljningspriserna på tre månaders sikt.

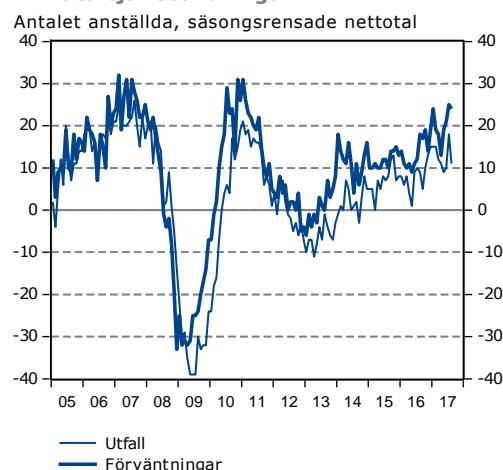
Tabell 6 Privata tjänstenärningar

Säsongsrensade netttotal

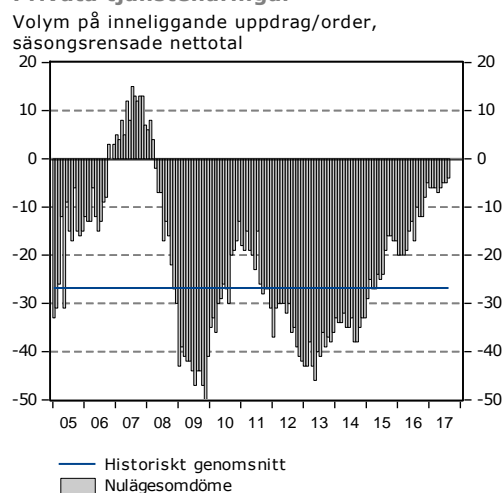
	Medel	maj 2017	jun 2017	jul 2017	aug 2017
Utfall och nuläge					
Utvecklingen av företagets verksamhet, utfall	22	22	20	25	21
Efterfrågan på företagets tjänster, utfall	18	27	26	24	29
Volymen på inliggande uppdrag, nulägesomdöme	-27	-6	-5	-5	-4
Försäljningspriser, utfall	4	8	6	4	4
Antal anställda, utfall	0	9	10	18	11
Förväntningar och planer					
Efterfrågan på företagets tjänster, förväntningar	24	32	36	36	36
Försäljningspriser, förväntningar	10	8	11	9	12
Antal anställda, förväntningar	6	19	21	25	24

Svaren samlades in mellan 28 juli och 21 augusti.

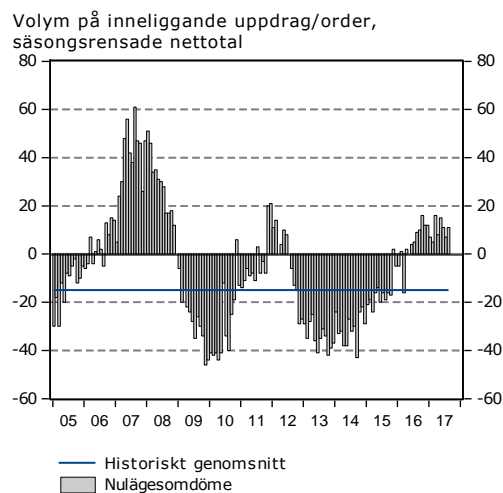
Privata tjänstenärningar

Privata tjänstenärningar

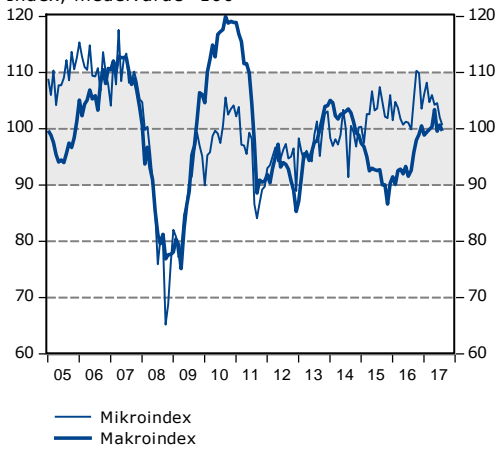

Tekniska konsulter och arkitekter

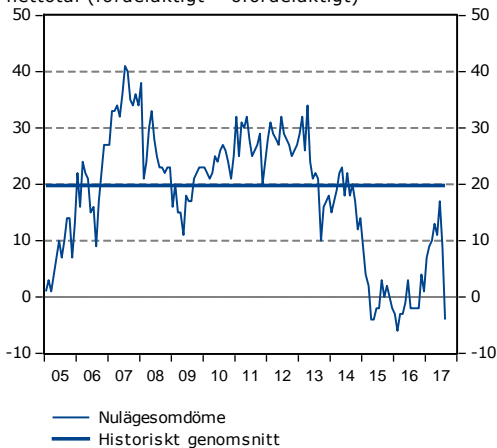
Hushåll

Mikro- och makroindex, säsongrensade värden. Index, medelvärde=100

Hushåll

Att spara är för närvarande, säsongrensade nettotal (fördelaktigt - ofördelaktigt)

Mikroindex

Sammanfattar hushållens syn på sin egen ekonomi. Mikroindex beräknas som genomsnittet av nettotalen (säsongrensade och standardiserade) för frågorna om den egna ekonomin, i nuläget respektive på tolv månaders sikt, samt frågorna om det är förmånligt att köpa kapitalvaror nu och om man planerar att öka inköpen av sådana varor de närmaste tolv månaderna.

Makroindex

Sammanfattar hushållens syn på läget i svensk ekonomi. Makroindex beräknas som genomsnittet av nettotalen (säsongrensade och standardiserade) för frågorna om den svenska ekonomin, i nuläget respektive på tolv månaders sikt, samt frågan om arbetslöshetens utveckling de närmaste tolv månaderna.

Hushåll

DÄMPADE FRAMTIDSUTSIKTER

Makroindex, som sammanfattar hushållens syn på den svenska ekonomin uppgår till 99,4 i augusti, vilket är en minskning med 1,1 enheter från föregående månad. Samtliga ingående frågor bidrog till minskningen och nivån ligger därmed något under det historiska genomsnittet.

Mikroindex, som sammanfattar hushållens syn på sin egen ekonomi, föll tillbaka ytterligare i augusti med 1,5 enheter, till 100,4. Nedgången förklaras främst av mer pessimistiska förväntningar på den egna ekonomin framöver.

Utfall och nuläge: Hushållen är oförändrat positiva om sin egen ekonomi i nuläget. Samtidigt har synen på den svenska ekonomin försämrats men är fortsatt mer positiv än normalt.

Hushållen bedömer fortsatt risken att själv bli arbetslös som låg. Nettotalet för frågan är oförändrat från föregående månad och den positiva trenden under de senaste åren visar tecken på att plana ut.

Andelen hushåll som anser det fördelaktigt att spara nu sjönk jämförelsevis mycket för andra månaden i rad och ligger på en historiskt låg nivå.

Förväntningar och planer: Hushållens förväntningar på sin egen ekonomi på tolv månaders sikt dämpades i augusti, och är fortsatt mindre optimistiska än normalt.

Hushållens planer för hur mycket pengar de kommer att lägga på kapitalvaruinköp de kommande månaderna ligger i linje med det historiska genomsnittet.

Andelen hushåll som bedömer det som troligt att de kommer att köpa eller byta bil inom tolv månader minskade för fjärde månaden i rad och nettotalet för frågan ligger nu nära det normala.

Pris- och ränteförväntningar: Hushållens inflationsförväntningar på tolv månaders sikt uppgår till 2,1 procent i augusti, en minskning med 0,6 procentenheter från föregående månad. Samtidigt har förväntningarna på den rörliga bostadsräntan justerats upp på samtliga tidshorisonter. Den rörliga bostadsräntan förväntas uppgå till 2,27 procent på ett års sikt, 2,82 procent på två års sikt och 3,70 procent på fem års sikt.

Hushållen förväntar sig en ökning av bostadspriserna med 5,2 procent de kommande tolv månaderna, vilket är en nedjustering med 0,1 procentenheter sedan i juli.

Svaren samlades in mellan 1 och 15 augusti.

Tabell 7 Hushållsindikatorer

Säsongrensade värden, index medelvärde = 100

	Medel	maj 2017	jun 2017	jul 2017	aug 2017
Konfidensindikator	100,0	105,6	102,6	102,2	100,3
Makroindex	100,0	103,2	99,4	100,5	99,4
Mikroindex	100,0	104,1	104,4	101,9	100,4

Tabell 8 Hushållsfrågor

Säsongrensade värden, index medelvärde = 100

	Medel	maj 2017	jun 2017	jul 2017	aug 2017
Egen ekonomi nu	9	16	12	12	12
Egen ekonomi om 12 månader	19	17	18	17	14
Ekonomi i Sverige nu	-8	11	4	5	1
Ekonomi i Sverige om 12 månader	6	1	-9	-5	-7
Arbetslösheten 12 månader framåt	7	-4	4	2	3
Rätt tidpunkt att köpa kapitalvaror nu	11	19	20	18	19
Hushållets inköp av kapitalvaror 12 månader framåt	-5	-6	-4	-6	-6
Fördelaktigt eller ofördelaktigt att spara nu	19	11	17	9	-4
Hushållets sparande 12 månader framåt	46	69	59	59	56
Hushållets ekonomiska situation (sparar - skuldsätter sig)	55	67	65	62	66
Köp av bil inom 12 månader	-56	-50	-53	-55	-56
Köp av bostad inom 12 månader	-78	-77	-76	-79	-78
Renovering av bostaden inom 12 månader	-23	-19	-20	-26	-29
Egen arbetslöshetsrisk nu	-8	-15	-16	-14	-14

Tabell 9 Priser och räntor

Medelvärden i procent exklusive extremvärden

	maj 2017	jun 2017	jul 2017	aug 2017
Uppfattad inflation nu	2,3	2,8	2,9	1,9
Förväntad inflation om 12 mån	2,4	2,6	2,7	2,1
Förväntad rörlig bostadsränta om 1 år	2,17	2,20	2,21	2,27
Förväntad rörlig bostadsränta om 2 år	2,66	2,65	2,74	2,82
Förväntad rörlig bostadsränta om 5 år	3,40	3,42	3,49	3,70
Förväntningar på årlig procentuell förändring av bostads- priserna i allmänhet	5,4	4,9	5,3	5,2
Förväntningar på årlig procentuell förändring av priset på den egna bostaden	4,7	4,7	4,7	4,1

Anmärkning. För en beskrivning av hur KI fastställer vilka observationer som ska utelämnas, se sidan 14 i Metodbok för Konjunkturbarometern på www.konj.se